

A te jövőd - a te kezében!

Kedves gyerekek,

Biztosan mindannyian hallottatok a klímaváltozásról, sőt tanultatok róla különböző órákon, erdei iskolában, vagy bárhol máshol. Mindössze 35 év alatt 1.5 celsius fokot emelkedett az átlaghőmérséklet Magyarországon, aminek a következtében egyre több a szélsőséges időjárási esemény, például szárazság vagy özvízyszerű esőzés.

Sokan azt gondolják, hogy ezek tőlünk távol álló dolgok. Annyi ember él a Földön, és ehhez képest egyetlen személy nem igazán tud mit tenni.

De igen! Sok olyan dolgot tudsz tenni, amivel nemcsak a környezetet véded, hanem Te magad is egészségesebb leszel vagy éppen pénzt takarítasz meg. Ha mindezt nem csak Te, hanem sok-sok társad, sok városban és sok országban is így gondolja, akkor mindjárt jobb lesz a jövő! Így ebben a kis füzetecskében az öt kontinensről összegyűjtöttük, hogyan látják a gyerekek a környezetükben zajló változásokat és mit tudnak ellene tenni. Arra bátorítunk, hogy Te is találj ki – és valósíts meg – sok-sok ilyen jó ötletet!

Balogh László

Balogh László
Nagykanizsa város polgármestere

Christian Paolo Maynas Rengifo,

16 éves

Yarinacocha, Peru

? *Sokan mondják, hogy az őserdő „Földünk tüdeje”. Mégis egyre több kár éri a természetet. Te, aki az Amazonasz őserdejében élsz, hogyan látod ezt?*

Sokat nőtt a környezetszennyezés, egyre melegebb a klíma, és erdeink elvesztése ehhez biztosan hozzájárul. Attól tartok, hogy ha tovább romboljuk környezetünket, és majd akkor akarunk tenni ellene, akkor már késő lesz. A szüleim mesélték, hogy korábban a házunk környéke milyen csodálatos volt. Nagyon sok különleges állat volt az erdőben, a folyó tele volt halakkal, a levegő tiszta volt és alig volt betegség.

? *És most?*

Nagyon sok az illegális favágás, és ez minket is közvetlenül érint. Például egy társunkat, Mr. Edwin Chota-t meg is ölték, amikor megpróbálta megvédeni földjét.

? *Szerinted hogyan lehetne jobban vigyázni a természetre?*

Először is több környezetvédelmi törvényt kellene hozni. Másodsorban nem szabadna befogni vadon élő állatokat, mivel így nagyon sok papagáj, teknős, majom tűnik el innen. Ha kivágunk egy fát, akkor helyette hármat kellene ültetni, mivel a fák adnak nekünk oxigént. A műanyagot nem a folyóba kellene dobni, hanem újrafelhasználni. Amikor felnőtt leszek, szeretnék környezetvédelmi szervezetben részt venni. Jogot és politológiát szeretnék tanulni, hogy segíthessem népemet, a Shipibo Conibo-t.

TIPPEK:

- Kirándulj sokat és élvezd a természetet!
- Vegyél részt szeméthyűjtő akcióban! Meglátod milyen jó érzés lesz látni munkád eredményét!
- Írj a facebook lapodon a természet védelmének fontosságáról!
- Próbáld ki a kertészkedést! Kérj egy sarkot a kertekben vagy egy virágcserepet az ablakban.

Sequoia Spencer, 9 éves Portland, Amerikai Egyesült Államok

? *A fejlett világban mára ún. „fogyasztói társadalom” alakult ki. A te környezetében ez hogyan néz ki a gyakorlatban?*

A legtöbb ételt a boltban vesszük, legalábbis ami nem terem meg a kertünkben. Ott van paradicsom, petrezselyem, szőlő és alma. Ha körbenézek a szobámban, kb. száz dolgot tudok megszámolni, például játékokat, könyveket, bútorokat. Ha belegondolok, ennek alig több, mint a felét használom. Vannak más kontinensről is tárgyak a szobámban: pl. a plüssbabák, mivel azok Japánban készültek, vagy a nadrágom ami meg Vietnamban.

? *Mit csináltok azzal, ami már nem kell nektek a családban?*

Ha valami nekünk már nem kell, akkor odaadjuk más gyerekeknek, vagy olyanoknak, akiknek szüksége van rá. A régi dolgokból sokszor valami mást csinálunk, vagy ha valami elromlott, akkor megjavítjuk, mint például a biciklit. Próbáltunk székeket is javítani, de az nekünk valahogy sosem sikerül.

? *Mikor felnőtt leszel és te fogsz vásárolni, mit fogsz másképpen csinálni?*

Csak olyasmit fogok venni, ami nincs becsomagolva. Nem a boltban adott zacskóba fogom tenni a dolgokat, hanem viszek otthonról szatyrot. Ha majd lesz autóm, akkor Teslám lesz (ez egy elektromos autó), de csak ha már olcsóbb lesz, mint ma. De ha nem tudom kifizetni, akkor viszont egy kisebb autót veszek, ami legalább nem fogyaszt annyi benzint.

FOGYASZTÁSI TIPPET:

- Vegyél helyi terméket, távolról ideszállított helyett.
- Vásárolj használt dolgokat új helyett. Olcsóbb is és a környezetnek is jobb.
- Csak olyasmit vegyél meg, amire tényleg szükséged van! Kevesebb tárggyal is lehet valaki ugyanolyan boldog!
- Használj újrafelhasználható dolgokat (például üvegpoharat vagy vászonszatyrot, eldobható műanyag helyett.)

Samarth Chirayu Bhole,

14 éves

Vadodara, India

? *Modern társadalmunkban egyre több szemetet termelünk. Hogy néz ki a helyzet a te környezetekben?*

 Nálunk a helyzet nem olyan jó, mivel az emberek nagyon sok szemetet és műanyagot termelnek a városban. Így a levegőbe vírusok és bűzös anyagok kerülnek. Nem igazán megoldott nálunk a műanyag összegyűjtése és újrafeldolgozása. Az embereket sem érdekli nagyon a tiszta környezet. Ami viszont tetszik nekem, hogy a mi államunkban (Gudzsarát állam) betiltották a műanyag zacskókat! Más kérdés, hogy az emberek egy része ezt betartja, mások meg nem.

? *Otthon hogyan gyűjtitek a szemetet?*

 Az újságból papírzacskókat szoktunk csinálni, és az iskolai füzetet is azzal kötjük be. A műanyagpalackokba virágpálántákat ültetünk. Anyukám komposztot csinál a konyhai hulladékból, például banánhéjből, aztán ezzel trágyázza a növényeket. Csak ami ezek után marad (alig kb. 5 kiló az egész családban, egy hét alatt), azt viszik ki a szemétkerakóba. Az a város, Vadsar határában van.

? *Mit javasolnál, hogyan lehetne tisztábban tartani a környezetet és a környezetet is kevésbé terhelni hulladékkal?*

 Szerintem a legfontosabb az lenne, hogy a kormány vegye rá az embereket, hogy tartsák tisztán a saját a környezetüket. Legyen sok kampány, reklám és az iskolában is ezt oktassák. Szigorúan meg kellene büntetni azokat, akik szemetelnek az utcán, a tóparton vagy bárhol máshol. Jobb lenne egyáltalán nem használni műanyag zacskót, helyette inkább vászon táskával menni vásárolni. Termeljük kevesebb szemetet, és gyűjtsük a maradékot szelektíven.

TIPPEK, HOGY KEVESEBBET SZEMETELJ:

- Előrecsomagolt helyett vegyetek frisset! Finomabb és a környezetet sem szennyezik!
- Írjátok ki a postaládára, hogy nem kérték szórólapot: ezzel évi 26 kg reklámanyagtól kímélték meg magatokat és a környezetet!
- Komposztáljatok! Az átlag háztartási hulladék 1/3-a komposztálható. Akkor valószínűleg kisebb kuka is elég lesz, amivel pénzt is megtakarítotok.
- Hasznos tippeket találtok itt: kornezetbarat.hulladekboltermek.hu

George Coburn, 12 éves Brisbane, Ausztrália

? *A hét során ti hogyan szoktatok étkezni?*

 Az anyukám sok mindent használ főzéshez, így például szoktunk enni húst, tengeri kagylót, kenyeret, tésztát, zöldséget, gyümölcsöt, joghurtot és salátát. Nekem a kedvenc ételem az a mongóliai marhahús. Néhány havonta szoktam gyorsétteremben is enni, legtöbbször hamburgert vagy halat és sültkrumplit. A felnőttek sokszor mondják a gyerekeknek, hogy kevés csokit együnk, de én egyébként sem eszek sok édességet. Maximum különleges alkalmakkor.

? *Szerinted milyen hatással vannak étkezési szokásaink a természeti környezetre?*

 Én nem igazán termelek sok csomagolási hulladékot, és nem is nagyon szoktam otthagyni az ételt, hogy aztán ki kelljen dobni. Az iskolában ebédre többnyire szendvicset szoktam enni, és azt is mindig megeszem. Otthon a konyhában van pár dolog, amit távoli kontinensről hoztak hozzánk. Például anyukám mindig vesz Specula kekszet, ami Hollandiából van. A szüleim nem igazán vásárolnak mélyhűtött ételeket, habár van otthon a mélyhűtőben a biztonság kedvéért. Ez többnyire fagyasztott sültkrumpli vagy hal.

? *Van pár javaslatod, hogyan lehetne egészségesebben étkezni és egyben a környezetet is kevésbé szennyezni?*

 Együnk több zöldséget és gyümölcsöt! Jobb lenne több halat és tengeri dolgokat enni marhahús helyett, mivel nálunk Ausztráliában 5000-20.000 liter víz kell 1 kg marhahús előállításához! Nálunk óriási probléma a vízhiány és a szárazság, így ha kevesebb marhát kellene tartani a farmereknek, az sokkal jobb lenne.

TIPPEK:

- Egyél évszaknak megfelelő ételeket. Azok a legfinomabbak!
- Kerüld a távoli kontinensekről ideszállított termékeket. Azok nem is olyan finomak és sok vegyszerrel kezelik.
- Vásároljatok friss, finom, helyi élelmiszereket a városi piacon, a nagy bevásárlóközpontok helyett.

Ama Boateng, 14 éves Bohicon, Benin

? *A klímaváltozással párhuzamosan rohamosan nő a világban a vízhiány. Nálatok milyen a helyzet?*

 Ahol én lakom az egy trópusi ország. Nálunk télen szárazság van, akkor hónapokig nem esik az eső. Nyáron viszont jön a monszun, és akkor szinte minden nap nagy eső van. Én a telet annyira nem szeretem, mert akkor nagy a forróság és sok port hoz a sivatag felől a szél.

? *A vizet honnan szerzitek főzéshez és fürdéshez?*

 A környéken pumpálós kutak vannak az utcán, és anyukám onnan szokta reggel hozni a vizet a főzéshez. Én néha elkísérem őt, és ha nagyon poros lettem az úton akkor meg is mosom magam. Nálunk nincs csap a házban. Pár osztálytársamnál van, de azt mondják, az a víz nem olyan jó, mert nem iható és sokszor sárga színű.

? *Az esős évszakban van nálatok árvízveszély?*

 Ahol lakom, ott nincs semmilyen patak vagy tó, szóval nincs ilyen veszély. Viszont voltunk egyszer Ganviében, ott lehet ez probléma. Az a hely nagyon érdekes, mert az emberek úgy élnek, hogy a házakat a tóra építették! Ezért ők csónakokkal közlekednek.

? *Tudnál javasolni pár dolgot, hogy hogyan lehetne jobban vigyázni a vízre?*

 Itt nálunk mindenki csak úgy eldobja a szemetet. Ganviében is rengeteg szemet volt a vízben meg a parton. Szerintem a legfontosabb lenne, hogy sehol ne szemeteljenek az emberek, főleg ne a vízbe.

TÉNYEK ÉS TIPPET:

- Tudtad, hogy egy átlagos magyar házatartás 150 l vizet használ naponta?
- Igyál sokszor csapvizet! Kiváló minőségű, olcsó és nem termelsz pille palackot!
- Legyen saját palackod, és azt mindig meg tudod tölteni vízzel.
- Sehol ne szemetelj – különösen ne élővízbe és azok környékére!

Benkő Misell, 12 éves **Nagykanizsa, Magyarország**

? *Nem is olyan régen még gyalog járt minden gyerek iskolába – azonban sok helyen mára már a többséget a szülei hozzák autóval. Te és a környezetedben lévők hogyan közlekednek?*

Én kb. 1 km-re lakom az iskolától, így én is gyalog járok. Csak ha rossz idő van, akkor hoz el autóval Apu. Az autót a mi családjunkban főleg hétvégén használjuk, ha például másik városba utazunk. A mi osztályunkban a többség még gyalog jön iskolába. Akik messzebb laknak, azok busszal közlekednek.

? *Mennyire érzed biztonságosnak a lakóhelyedet?*

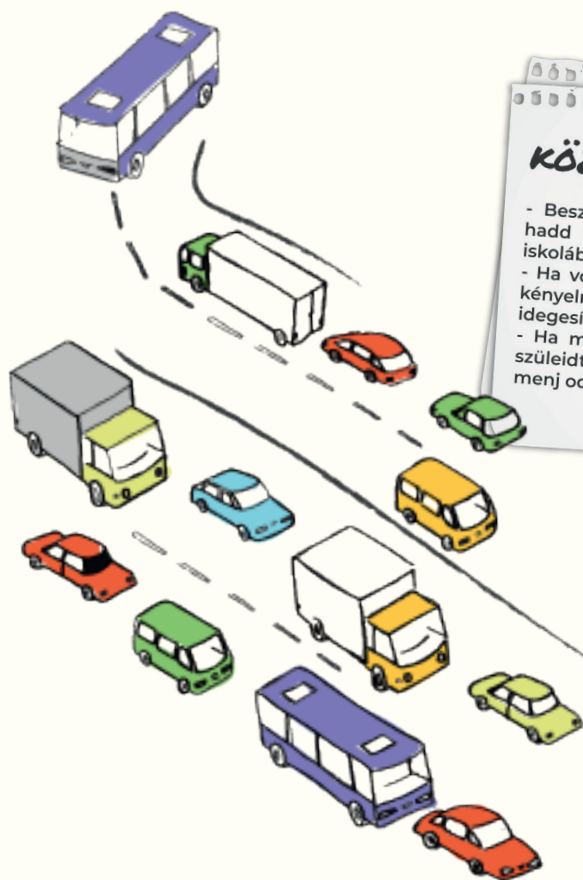

Ahol lakom, ott van egy négysávos út. Így itt a gyerekek nem is biciklizhetnek, és az átkelésnél is nagyon kell figyelni. Szerencsére van zebra és az autósok is szoktak figyelni.

? *Te mit változtatnál a közlekedésben?*

Alapvetően szerintem rendben van nálunk a közlekedés. Viszont legszívesebben lóval jönnék iskolába! Ugyanis tanulok lovagolni, és most voltam lovastáborban is. De ha ez nem lehetséges, akkor legalább fákat ültetnék a bebetonozott utak helyére. Az iskola környékén is inkább beton van, és annyira jó lenne, ha nem az autóknak adnák ezeket a helyeket, hanem zöld park lenne!

KÖZLEKEDÉSI TIPPEK:

- Beszélj rá a szüleidet, hogy autó helyett hadd gyere gyalog, rollerrel vagy biciklivel iskolába!
- Ha vonattal vagy busszal közlekedsz, akkor kényelmesen tudsz internetezni, és nem idegesít a forgalom!
- Ha messze van a buszmegálló, akkor kérj szüleidtől egy összecukható rollert, és azzal menj odaig!

Kiadó: Nagykanizsa MJV önkormányzata

Szöveg: MJ Kanizsa Consulting Kft.

Rajzok, grafikai szerkesztés és nyomtatás: Balaton Nyomda

Készült 2019. november

Kampányhonlap: overdeveloped.eu

Ez a kiadvány az Európai Unió pénzügyi támogatásával készült a *Change the Power - (Em)Power to Change* projekt keretében. A kiadványtartalmáért kizárólag a kiadó felel és az nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió álláspontját.